

Midwifery Students' Knowledge and Opinions About Midwifery Mobile Applications#

Zeliha Burcu Yurtsal^{1,a}, Vasviye Eroğlu^{2,b,*}

¹Department of Midwifery, Faculty of Health Sciences, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

²Department of Midwifery, Faculty of Health Sciences, Tokat Gaziosmanpaşa University, Tokat, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

Acknowledgment

#This study was presented as an oral presentation at the 1 International / National Digital World Digital Health Digital Midwifery Congress held at Sivas Cumhuriyet University on 19-21 October 2022.

History

Received: 06/06/2023

Accepted: 04/09/2023

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the knowledge and opinions of midwifery students about midwifery mobile applications. The descriptive study material consisted of 303 students who were studying in the midwifery department of a university and agreed to participate in the research. The data were collected with a data collection form, which includes students' introductory information and knowledges and opinions about mobile applications. Data were analyzed with descriptive statistics. Midwifery students with an average age of 20.38, 99.3% of them use smart phones, 58.7% of them are online for an average of 6 hours a day, mobile applications are mostly music (73.2%), social media (71.8%), photography programs (67.4%), shopping (50.3%), but the majority of them (81.2%) do not have an application that they can use in the field of midwifery. More than half of the students think that midwifery applications will facilitate midwifery work, enable midwives to be more productive, reduce the cost and time loss of care, increase the quality of service, help improve women's health and facilitate the follow-up of pregnant women. It has been determined that midwifery students have a high awareness of the benefits of midwifery mobile applications, but the applications to be used in the field of midwifery are insufficient. It is thought that the creation and dissemination of Turkish mobile applications that will facilitate the functioning and care in the field of midwifery will benefit the increase in the quality of midwifery care and create time and cost efficiency.

Keywords: Midwifery, Midwifery Education, Midwifery Practices, Mobile Application

Ebelik Öğrencilerinin Ebelik Mobil Aplikasyonları Hakkında Bilgi ve Görüşleri#

Bilgi

#Bu çalışma 19-21 Ekim 2022 tarihlerine Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde gerçekleşen 1 Uluslararası / Ulusal Dijital Dünya Dijital Sağlık Dijital Ebelik Kongre'sinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Süreç

Geliş: 06/06/2023

Kabul: 04/09/2023

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

Öz

Bu araştırmanın amacı ebelik öğrencilerinin ebelik mobil aplikasyonları hakkında bilgi ve görüşlerini belirlemektir. Tanımlayıcı nitelikteki araştırmanın örneklemini bir üniversitenin ebelik bölümünde öğrenim gören ve araştırmaya katılmayı kabul eden 303 öğrenciden oluşmuştur. Veriler öğrencilerin tanıtıcı bilgilerini ve mobil uygulamalar hakkında bilgi ve görüşlerini içeren veri toplama formu ile toplanmıştır. Tanımlayıcı istatistikler ile veriler analiz edilmiştir. Yaş ortalaması 20,38 olan ebelik öğrencilerinin %99,3'ünün akıllı telefon kullandığı, %58,7'sinin günde ortalama 6 saat online olduğu, mobil aplikasyonları en çok müzik (%73,2), sosyal medya (%71,8), fotoğraf programları (%67,4), alışveriş (%50,3) için kullandıkları ancak büyük bir çoğunluğun telefonunda (%81,2) ebelik alanında kullanabileceği bir aplikasyon bulunmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin yarısından fazlası ebelik aplikasyonlarının ebelik işlerini kolaylaştıracağını, ebelerin daha üretken olmalarını sağlayacağını, bakımın maliyetini ve zaman kaybını azaltacağını, hizmet kalitesini arttıracığını, kadın sağlığının geliştirilmesine yardımcı olacağını ve gebe izlemeyi kolaylaştıracağını düşünmektedir. Ebelik öğrencilerinin ebelikte kullanılacak mobil aplikasyonların faydaları hakkında farkındalıklarının yüksek olduğu ancak ebelik alanında kullanılacak aplikasyonların yetersiz olduğu saptanmıştır. Ebelik alanında işleyişi ve bakımı kolaylaştıracak Türkçe mobil aplikasyonların oluşturulmasının ve kullanımının yaygınlaştırılmasının ebelik bakımının kalitesinin artmasına fayda sağlayacağı, zaman ve maliyet etkinliği oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ebelik, Ebelik Eğitimi, Ebelik Uygulamaları, Mobil Aplikasyon

^a burcuyurtsal@hotmail.com

^b https://orcid.org/0000-0001-5586-0970

^b vasviye.eroglu@gop.edu.tr

^b https://orcid.org/0000-0003-0945-698X

How to Cite: Yurtsal ZB, Eroğlu V (2023) Midwifery Students' Knowledge and Opinions About Midwifery Mobile Applications, Journal of Health Sciences Institute, 8(Special Issue): 297-302

Giriş

Günümüzde teknolojinin ilerlemesiyle birlikte gelişmiş sağlık sistemlerine olan talebin artması, teknolojiyi sağlık bakımının bir parçası haline getirmiştir (Vicdan ve Baybuga, 2019). Günlük hayatta her an ve her yerden bilginin aktarılması ve bilgiye ulaşılması mobil teknolojiler

ile kolaylıkla sağlanmakta ve mobil aplikasyonların sağlık alanında kullanımı giderek artmaktadır. Mobil teknolojilerin sunduğu hizmetler, sağlık alanının ve kişisel sağlığın gelişmesinde temel bir kaynak haline gelmiştir (Kongjit ve ark., 2022). Toplum bilinclendirme, hastalıklar

hakkında uyarılarda bulunma ve yönlendirme amacıyla mobil sağlık, sağlık hizmetlerinin sunumunda önemli bir kaynak olmuştur. Mobil uygulamalar sayesinde cep telefonu olan tüm bireylere sağlık hizmeti her an her yerde ulaşılabilir hale gelmiştir (Ardahan ve Akdeniz, 2018). Sağlık alanında mobil teknoloji kullanımı başlamasıyla birlikte iletişimin artması, maliyetin azaltılması, hasta bakımında kalite ve memnuniyetin artırılması gibi birçok etkisi bulunmaktadır (Özdemir ve Sendir, 2019).

Mobil uygulamalar kişiye ait cihaz üzerinden Appstore veya Android gibi uygulama mağazalarından akıllı cihaza indirilip, kullanıcıya ait bilgilerin girilmesi ile kullanılan yazılımlardır (Demir ve Arslan, 2017). Teknolojik gelişmeler ve yenilikler bu uygulamaların toplum içinde yaygınlaşmasına katkı sağlamaktadır (Özmen ve ark., 2019). Sağlıkta kişiselleştirilmesi ve bireylerin sağlıkları ile ilgili farkındalığın artırılmasının giderek önem kazanması ile mobil sağlık uygulamalarına olan gereksinim artmaktadır (Kongjit ve ark., 2022). Günümüzde dünya genelinde yedi milyona yakın akıllı telefon kullanıcısı olduğu bilinmekte ve bu kullanıcıların yarısına yakınının mobil sağlık uygulamaları kullandığı belirtilmektedir (Statista, 2022).

Sağlığa yönelik birçok alanda etkin olarak kullanılan uygulamalar ebellek ve perinatal dönem bakımında da sıklıkla kullanılmaktadır. Dünyada ebellek bakım ve uygulamalarında pek çok uygulama olmasına rağmen Türkiye’de kullanımı oldukça kısıtlıdır (Acar ve Oksay, 2021). Dünya Sağlık Örgütü (WHO)’nün, 2020 yılını “Uluslararası Hemşire ve Ebe Yılı” olarak belirlemesi kadınların gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde ebeler tarafından desteklenmesinin, kadınların iyilik ve sağlıklarının gelişmesinde, sağlık sektörünün güçlenmesinde, sağlık hizmetlerinin sunulmasında hayati rol oynadığını göstermektedir (WHO, 2020). ICM (Uluslararası Ebeler Konfederasyonu) 2022 yılında ‘Ebellekte 100 yıllık ilerleme’ sloganıyla, ilk ebellek okullarının kurulmasından, teknolojinin kullanılarak bakımın sürekliliğine önem verilen son döneme kadar geçen 100 yıllık mesleğin gelişimini vurgulamıştır (ICM, 2022). Özellikle pandemi sürecinde gebelerin hastane hareketliliğini azaltmaya yönelik ebellek bakım uygulamalarının önem kazanmasıyla birlikte mobil teknoloji ebellek eğitim, bakım ve izlem sürecinde de sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır (UNFPA, 2022; Yurtsal & Hasdemir, 2021). Günümüz teknoloji çağında güncel bilgiler sıklıkla değişmekte ve kanıta dayalı bilgilere hızlı, güvenilir ve doğru erişim gerekmektedir (Chawlaa ve ark., 2021). Geliştirilen mobil uygulamalar, bakım, karar verme, hatırlatma ve eğitimde ebellere yardımcı olmaktadır. Uygulamaların kullanımı, hızlı karar vermeye, hata oranlarını düşürmeye, güncel bilgilere daha iyi erişilebilirliğe, iyileştirilmiş ve artırılmış bakım ve danışmanlık hizmetlerine katkı sağlamaktadır (Arbour ve Stec, 2018). Amerikan Obstetri ve Jinekoloji Derneği (ACOG), tüm klinik uygulama bültenlerini, ultrason sonuçlarını, son adet döneminden gebelik haftasını hesaplayabilen gebelik çarkını, aşı önerilerini, komite

görüşlerini ve diğer birçok özellikleri uygulama ile sunmaktadır (ACOG, 2021).

Bir ebeğin deneyimlere açık, inovatif düşünen, meraklı, yaratıcı ve inovatif yaklaşıma uyum sağlayan bir meslek üyesi olması beklenmektedir (Başkurt ve Aydın Ateş, 2020). Sağlık ortamlarında mobil uygulamaların kullanımının klinik becerilerle birleştirilmesi, bakım noktasında klinik uygulamayı kolaylaştıran inovatif gelişmelerdir. Ebellek mobil uygulamaları, kadınların bakımını kolaylaştıran ve sürekli öğrenmeyi destekleyen çevrimiçi kaynaklara anında erişim sağlamaktadır. Ebellek öğrencileri, teori ve klinik uygulama arasındaki bağlantıyı güçlendiren ve kanıta dayalı bilginin erişilebilirliğini kolaylaştırmada mobil uygulamalardan yararlanabilir. Mobil uygulamalarla bilgi paylaşımı ve kaynaklara hızlı erişim, bilinçli karar vermeyi kolaylaştırmaya olanak sağlamaktadır ve sürekli öğrenmeyi destekleyerek, ebellek hizmet kalitesini arttırmaktadır (DeLeo ve Geraghty, 2017). Bu çalışmanın amacı ebellek öğrencilerinin ebellek mobil uygulamaları hakkında bilgi ve görüşlerini belirlemektir.

Materyal ve Yöntem

Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı niteliktedir. Araştırmanın evrenini bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesinin ebellek bölümünde öğrenimlerini sürdüren öğrencilerin tamamı (422 kişi) oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyip, evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Çalışma araştırmaya katılmayı kabul eden toplam 303 öğrenci (evrenin %72 si) ile tamamlanmıştır. Araştırma verileri, 2022-2023 eğitim öğretim döneminin güz döneminde toplanmıştır. Veriler öğrencilerin tanıtıcı bilgilerini içeren 8 soruluk sosyodemografik veri formu ve öğrencilerin mobil uygulamalar hakkında bilgi ve görüşlerini içeren 10 sorudan oluşan veri formu ile toplanmıştır. Bu formlar araştırmacılar tarafından literatür bilgilerine dayalı olarak hazırlanmıştır (Morris ve ark., 2016; Demir ve Akpınar, 2018; Arbour ve Stec, 2018). Hazırlanan veri formları 3 öğrenciye uygulanarak ön uygulama yapılmıştır. Uygulamada anket sorularında anlaşılmayan bir yer olmadığı için anket sorularında değişiklik yapılmış olup bu veriler de örnekleme dahil edilmiştir. Araştırmaya katılmayı kabul edenlere veri toplama araçları araştırmacılar tarafından uygulanmış, görüşme yüz yüze yaklaşık 5-10 dakika sürmüştür.

Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Sürekli değişkenler, ortalama ve standart sapma; kategorik değişkenler ise frekans ve yüzde olarak ifade edilmiştir. Kategorik veriler arasındaki farkın belirlenmesinde Ki-Kare testi (posthoc analizinde benferroni düzeltilmeli Z testi) kullanılmıştır. Sonuçlar %95’lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0,05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

Çalışma süresince İnsan Hakları Helsinki Deklarasyonu’na sadık kalınmıştır. Araştırma verilerinin toplandığı okulun bölüm başkanlığından ve dekanlığından izin alınmıştır. Örnekleme oluşturan öğrencilere çalışmanın amaç ve

yararlarını, çalışmadaki rollerini açıklayan bir açıklama yapılmış ve öğrencilerden bilgilendirilmiş olurları alınmıştır. Çalışmada gönüllülük, isteklilik ilkesine özen gösterilmiş ve çalışma için etik kurul izni alınmıştır (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurul Birimi, Karar no:2022-05/32 Tarih: 25.05.20).

Bulgular ve Tartışma

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamasının $20,44 \pm 1,41$ olduğu belirlenmiştir. Ebelik bölümünden 1. sınıftan 58 (%19,1), 2. sınıftan 76 (%25,1), 3. sınıftan 93 (%30,7) ve 4. sınıftan 76 (%27,1) öğrenci araştırmaya katılmıştır. Öğrencilerin %89'u çekirdek aile tipine sahip olduğunu ve %62,7'si gelirinin giderini karşıladığını ifade etmişlerdir (Çizelge 1).

Öğrencilerin akıllı telefon kullanımına ilişkin bilgileri sorgulandığında; öğrencilerin hepsinin (%100) akıllı telefon kullandığı, %58,1'inin 7 yıldan fazla süredir akıllı telefon kullandığı, %58,7'sinin günlük 4-6 saat telefonu ile zaman geçirdiği, %39,3'ünün telefonunda 7-11 tane uygulama olduğu ve %84,2'sinde ebelik uygulamalarına yönelik herhangi bir uygulama olmadığı saptanmıştır.

Çizelge 2'deki öğrencilerin akıllı telefon kullanma özelliklerine göre dağılımına bakıldığında, öğrencilerin hepsinin akıllı telefon kullandığı, %58,1'inin 7 yıldan fazla süredir akıllı telefon kullandığı bildirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin %58,7'si, günlük 4-6 saat telefonla kullandığı, %65,3'ünün telefonunda 7'den fazla uygulama olduğu ve %81,2'sinin ebeliğe yönelik herhangi bir uygulama kullanmadığı saptanmıştır.

Öğrencilerin uygulamaları kullanma amaçlarına bakıldığında yoğun olarak iletişim (%81,8), sosyal medya (%71,6), müzik (%72,7), fotoğraf (67,3), alışveriş (%49,8) ve banka (%43,6) programlarını kullandığı, spor ve sağlık (%67,7), haber (%67,0), eğitim (%49,5), depolama (%47,9) programları için ara sıra kullandığı, oyun için ise çoğunun kullanmadığı (%51,0) saptanmıştır (Çizelge 3).

Öğrencilerin ebelik uygulamaları hakkında bilgi ve görüşlerinin dağılımına bakıldığında öğrencilerin %83,5'i ebelik alanında kullanılan mobil uygulamaların ebelik işlerini kolaylaştıracağını, %80,9'u daha üretken olmalarını sağlayacağını, %78,6'sı ebelik alanına yararlı olacağını, %69,6'sı işlem yapmayı kolaylaştıracağını, %62,4'ü ebelik bakım maliyetini azaltacağını, %76,9'u ebelik hizmet kalitesini arttıracığını düşündüğünü bildirmektedir. Ayrıca öğrencilerin %80,2'si ebelik alanında kullanılan uygulamaların zaman kazancı sağlayacağını, %84,2'si kadın sağlığının geliştirilmesine yardımcı olacağını ve %86,5'i gebe izlem sürecini destekleyeceğini bildirmektedir. Ebelik uygulamalarının zaman kaybı olacağını düşünen öğrencilerin oranı %9,2 ve ebelik uygulamalarının güvenliğinden şüphe duyanların oranı ise %14,5'dir. Öğrenciler ebelik mobil uygulamalarının birçok açıdan faydalı olduğunu düşünmelerine rağmen öğrencilerin %81,2'sinin ebeliğe yönelik herhangi bir uygulama kullanmadığı saptanmıştır (Çizelge 4).

Öğrencilerin ebelik uygulamaları kullanma durumları sınıflarına göre değerlendirildiğinde gruplar arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Farkın hangi gruplar arasında oluştuğuna bakıldığında 1. ve 4. sınıflar arasında gerçekleştiği görülmektedir. 4. sınıftaki ebelik öğrencileri, 1. sınıf öğrencilerinden anlamlı oranda daha fazla ebelik uygulaması kullanmaktadır (Çizelge 5). Buradan da ebelik öğrencilerinin mesleğe yaklaşımları ve ebelik alanına daha hakim olmalarıyla birlikte ebelik uygulamaları kullanma oranlarının arttığı sonucuna varılabilmektedir.

Çizelge 1. Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre dağılımı (n =303)

Table 1. Distribution of students according to their individual characteristics (n =303)

Bireysel Özellikler	n	%
Yaş ortalaması	20,44±1,41	
Yaş		
17-19	73	24,0
20-22	221	72,7
23 ve üzeri	9	3,3
Sınıf		
1. sınıf	58	19,1
2. sınıf	76	25,1
3. sınıf	93	30,7
4. sınıf	76	27,1
Aile tipi		
Çekirdek	245	80,9
Geniş aile	18	5,9
Parçalanmış aile	40	13,2
Gelir durumu		
Gelirim giderimi karşılıyor	190	62,7
Gelirim giderimi karşılamıyor	113	37,3

Çizelge 2. Öğrencilerin akıllı telefon kullanma özelliklerine göre dağılımı (N=303)

Table 2. Distribution of students according to their smartphone usage characteristics (n =303)

Akıllı Telefon Kullanma Özellikleri	n	%
Akıllı telefon kullanma		
Evet	303	100
Hayır	-	-
Akıllı telefon kullanma yılı		
1-3 yıldır	50	16,5
4-6 yıldır	77	25,4
7 yıl ve üzeri	176	58,1
Günlük telefon kullanım süresi		
3 saat ve daha az	71	23,5
4-6 saat	178	58,7
7 saat ve üzeri	54	17,8
Telefondaki uygulama sayısı		
1-3	20	6,6
4-6	85	28,1
7 ve üzeri	198	65,3
Ebelikle ilgili uygulama kullanma durumu		
Evet	57	18,8
Hayır	246	81,2

Çizelge 3. Öğrencilerin uygulamaları kullanma amaçlarına göre dağılımı(n =303)**Table 3.** Distribution of students according to their purposes of using the applications (n =303)

Uygulamayı kullanma alanı	Kullanmıyor		Ara sıra kullanıyor		Sık kullanıyor	
	n	%	n	%	n	%
Sosyal Medya	17	5,6	69	22,8	217	71,6
Haber	47	15,5	213	67,0	53	17,5
Fotoğraf	11	3,6	88	29,1	204	67,3
Banka işleri	41	13,5	130	42,9	132	43,6
Eğitim	15	5,0	150	49,5	138	45,5
Spor ve sağlık	26	8,6	205	67,7	72	23,7
Alışveriş	15	5,0	137	45,2	151	49,8
İletişim	4	1,4	51	16,8	248	81,8
Müzik	12	3,9	70	23,0	221	72,7
Depolama	79	26,1	145	47,8	79	26,1
Oyun	155	51,3	129	42,4	19	6,3

Çizelge 4. Öğrencilerin ebellek uygulamaları hakkında bilgi ve görüşlerinin dağılımı (N=303)**Table 4.** Distribution of students' knowledge and opinions about midwifery applications (N=303)

Değişkenler	n	%
Ebellek alanında kullanılan mobil uygulamalar ebellek işlerini kolaylaştırır		
Katılmıyorum	19	6,3
Kararsızım	31	10,2
Katılıyorum	253	83,5
Ebellek alanında kullanılan mobil uygulamalar daha üretken olmamı sağlar		
Katılmıyorum	21	6,9
Kararsızım	37	12,2
Katılıyorum	245	80,9
Mobil uygulamalar ebellek alanına yararlıdır		
Katılmıyorum	27	8,9
Kararsızım	37	12,2
Katılıyorum	239	78,9
Ebellek alanında kullanılan mobil uygulamaları öğrenmek benim için zaman kaybıdır		
Katılmıyorum	237	78,2
Kararsızım	38	12,5
Katılıyorum	28	9,3
Ebellek alanında kullanılan mobil uygulamalarla işlem yapmak daha kolaydır		
Katılmıyorum	29	9,6
Kararsızım	63	20,8
Katılıyorum	211	69,6
Ebellek alanında kullanılan mobil uygulamaların güvenliğinden şüphe duyarım		
Katılmıyorum	153	50,5
Kararsızım	106	35,0
Katılıyorum	44	14,5
Ebellek alanında kullanılan mobil uygulamalar ebellek bakım maliyetini azaltır		
Katılmıyorum	39	12,9
Kararsızım	75	24,8
Katılıyorum	189	62,3
Ebellek alanında kullanılan mobil uygulamalar ebellek hizmet kalitesini artırır		
Katılmıyorum	26	8,6
Kararsızım	44	14,5
Katılıyorum	233	76,9
Ebellek alanında kullanılan mobil uygulamalar zaman kazancı sağlar		
Katılmıyorum	18	5,9
Kararsızım	42	13,9
Katılıyorum	243	80,2
Ebellek alanında kullanılan mobil uygulamalar kadın sağlığının geliştirilmesine yardımcı olur		
Katılmıyorum	18	5,9
Kararsızım	30	9,9
Katılıyorum	255	84,2
Ebellek alanında kullanılan mobil uygulamalar gebe izlem sürecini destekler		
Katılmıyorum	18	5,9
Kararsızım	23	7,6
Katılıyorum	262	86,5

Çizelge 5. Ebelik öğrencilerinin ebelikle ilgili aplikasyon kullanma durumlarına göre dağılımı (N=303)**Table 5.** Distribution of midwifery students according to their use of applications related to midwifery (N=303)

Ebelik aplikasyonu kullanma durumu	1. Sınıf n(%)	2. Sınıf n(%)	3. Sınıf n(%)	4. Sınıf n(%)	Toplam n(%)	Test/* p
Kullanıyor	4a (7,0)	13a,b (22,8)	18a,b (31,6)	22b (38,6)	57 (100)	$\chi^2 = 10,666$ $p = 0,014$
Kullanmıyor	54a (22,0)	63a,b (25,5)	75a,b (30,5)	54b (22,0)	246 (100)	
Toplam	58 (19,1)	76 (25,1)	93 (30,7)	76 (25,1)	303 (100)	

* Ki Kare Testi (anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğu benferroni düzeltmeli z testi ile yapılmıştır)

a,b,c: aynı harfe sahip değişkenler arasında anlamlı farklılık yoktur. Farklı harfe sahip sütunlar arasında anlamlı fark vardır.

Ebeler mevcut en güncel kanıtlara dayanarak kadınlara yüksek kalitede bakım sağlamakla yükümlüdür. Kanıta dayalı bilgilere hızlı, güvenilir ve doğru erişim gerekmektedir. Kadınlara kaliteli bakım sağlamada yardımcı olmak için çok sayıda mobil aplikasyon bulunmaktadır. Literatür tarandığında son dönemlerde ebelik ve kadın sağlığı alanında kullanılan aplikasyonların etkinliğine yönelik pek çok çalışma yapıldığı gözlenmektedir (Mayasari ve Jayant, 2020; Arbour ve Stec, 2018; Derbyshire ve Dancey, 2013; Kongjit ve ark., 2022; Walec ve ark., 2020). Yapılan bir çalışmada özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde mobil aplikasyonların kadınlar için sağlık bakım sistemlerinin kalitesini desteklemede mükemmel bir platform sağladığı bildirilmektedir (Derbyshire ve Dancey, 2013). Başka bir çalışmada mobil aplikasyonların kadınların bakımında izlem, öz kontrolü geliştirme ve farkındalık yaratma aracı olarak etkili bir yöntem olduğu bildirilmektedir (Walec ve ark., 2020). Yapılan bir çalışmada mobil aplikasyonların aile merkezli annelik bakımı eğitimi alan gebelerin eğitilmesini kolaylaştıran bir ebelik teknolojisi biçimi olduğu bildirilmektedir. Aplikasyon üzerinden gebelerin, fiziksel, psikolojik, kültürel olarak, doğuma ve doğum öncesi döneme hazır olma durumları geliştiği saptanmıştır. Aplikasyonun kadınların gebelik şikayetlerinin çözümüne yönelik bakım almaya ve erken risk tanılamaya destek olduğu belirtilmiştir (Mayasari ve Jayant, 2020). Dünya genelinde ebe liderliğinde sürekli bakım modeline göre bakım almanın anne ve yenidoğan sağlığını geliştirdiğine yönelik kanıtlar mevcuttur (ICM, 2017; Yurtsal ve Eroglu, 2021). Yurtsal ve Eroglu'nun (2020) yapmış olduğu çalışmada ülkemizde gebelerin ebe liderliğinde bakım modelinin faydaları hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığı gösterilmekle birlikte, yapılan başka bir çalışmada aplikasyon destekli ebe bakımının özellikle kırsal kesimde hizmet veren köy ebeleri için işlevsel ve verimli olabileceği bildirilmektedir. Ebe liderliğinde sürekli bakım modeli, ebelik hizmetlerinin kalitesini ve güvenliğini artırmaktadır ve bu durum ebenin iletişim kalitesine son derece bağlıdır. Çalışmada "teleebelik" terimi ile tanımlanan aplikasyon tabanlı dijital sağlık hizmetinin ebe liderliğinde sürekli bakım modelinin destekleyici bir unsuru olarak kullanılabileceği vurgulanmaktadır

(Stellata ve ark., 2022). Son olarak ülkemizde yapılan bir çalışmada gebelere aplikasyonla yoga uygulatılmış ve doğum sonuçlarına etkileri değerlendirilmiştir. Aplikasyonla yoganın doğumda uygulanan müdahaleleri, doğumda hissedilen ağrıyı ve doğum süresini azalttığı, gebenin doğum memnuniyetini, yenidoğanın doğum kilosunu ve Apgar skorunu arttırdığı sonucuna varılmıştır (Eroglu, 2022). Çalışmamızda literatürle paralel olarak ebelik öğrencileri ebelik mobil aplikasyonlarının ebelik hizmetinin işleyişinde olumlu etkileri olacağı görüşündedir. Öğrencilerin ebelik alanına yönelik aplikasyon kullanma oranının düşük olması henüz iş hayatına başlamamaları ile açıklanabilmektedir. Aplikasyonların faydalarına yönelik olumlu görüşe sahip olan öğrencilerin, ebelik alanında hizmet vermeye başladıklarında faydalı aplikasyonlardan destek alacağı veya yeni aplikasyonlar geliştirmede öncülük edeceği düşünülmektedir.

Sonuç

Çalışma bulguları değerlendirildiğinde öğrencilerin ebelik mobil aplikasyonlar hakkında görüşlerinin olumlu olduğu görülmektedir. Öğrenciler ebelik aplikasyonlarının ebelik bakım sürecini, hizmet kalitesini arttırmada, zaman ve maliyet kazancı sağlamada etkili olacağı görüşündedir. Profesyonel ebeler tarafından kadın sağlığının geliştirilmesine katkı sağlayacak, ebelik bakım ve uygulamalarını destekleyecek aplikasyonlar geliştirilmesinin ebelik bakım kalitesini arttıracığı düşünülmektedir. Bu doğrultuda ebelik mobil uygulamalarının klinik uygulamalara, ebelik sürecine ve ebelik eğitimine başarılı bir şekilde entegre edilerek alana katkı sağlayacak yeni mobil aplikasyonların geliştirilmesi önerilmektedir.

Finansal Kaynak

Bu çalışmanın herhangi bir finansal desteği yoktur.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Makalede isimleri listelenen yazarların makalede sunulan veriler ve/veya makalenin konusu ile ilgili olarak herhangi bir kişi ya da kuruluş ile çıkar ilişkisi bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Acar, Z., & Oksay, Ü. (2021). Perinatal dönemde kullanılan mobil sağlık uygulamaları ve hemşirenin rolleri. *Journal of Education and Research in Nursing*, 18(4): 451–456.
- Arbour, M. W., & Stec, M. (2018). Mobile applications for women's health and midwifery care: A pocket reference for the 21st century. *Journal of Midwifery and Women's Health*, 63(16). DOI:10.1111/jmwh.12755.
- Ardahan, M., & Akdeniz, C. (2018). Mobil sağlık ve hemşirelik. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27 (6):427-433.
- Başkurt, E., & Aydın Ateş, N. (2020). Ebelik alanında inovasyon yaklaşımları. *ERÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 7(2): 29-34.
- Chawla, D., Thukral, A., Kumar, P., Deorari, A. (2021). Harnessing mobile technology to deliver evidence-based maternal-infant care. *Seminars in Fetal & Neonatal Medicine*, 26(1):101206. doi: 10.1016/j.siny.2021.101206.
- DeLeo, A., & Geraghty, S. (2017). iMidwife: midwifery students' use of smartphone technology as a mediated educational tool in clinical environments. *Contemporary Nurse*, <https://doi.org/10.1080/10376178.2017.1416305>.
- Demir, K., Akpınar, E. (2018). The effect of mobile learning applications on students' academic achievement and attitudes toward mobile learning. *Malaysian Online Journal of Educational Technology*, 6 (2): 48-58.
- Demir, H., & Arslan, E. T. (2017). Mobil sağlık uygulamalarının hastanelerde kullanılabilirliği: hastane yöneticileri üzerine bir araştırma. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 19 (33): 71-83.
- Derbyshire, E., & Dancy, D. (2013). Smartphone medical applications for women's health: what is the evidence base and feedback? *International Journal of Telemedicine and Applications*, (1):782074. <https://doi.org/DOI:10.1155/2013/782074>
- Eroğlu, V. (2022). Online ve aplikasyonla uygulanan yoganın doğum sonuçlarına etkisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ebelik Anabilim Dalı, Doktora Tezi.
- ICM. (2022). International day of the midwives. <https://www.internationalmidwives.org/> adresinden alınmıştır: The International Confederation of Midwives.
- ICM. (2017). Midwifery Led Care, the First Choice for All Women. <https://www.internationalmidwives.org/assets/files/statement-files/2018/04/eng-midwifery-led-care-the-first-choice-for-all-women.pdf> (Erişim tarihi:22.10.2022).
- Kongjit, C., Nimmolrat, A., & Khamaksorn, A. (2022). Mobile health application for Thai women: investigation and model. *BMC Medical Informatics and Decision Making*, 22(202).
- Mayasari, S. I., & Jayant, N. D. (2020). Family-centered maternity care mobile application to increase the readiness of pregnant women in facing a high-risk childbirth. *MEDISAINS*,18(3):103. <https://doi.org/DOI:10.30595/medisains.v18i3.8419>.
- Morris, N. P., Lambe, J., Ciccone, J., Swinnetton, B. (2016). Mobile technology: students perceived benefits of apps for learning neuroanatomy: Benefits of tablet devices for learning. *Wiley*, 32(5). DOI: 10.1111/jcal.12144.
- Özdemir, C., & Şendir, M. (2019). Mobil sağlık uygulamaları ve sağlık davranışı değişikliği. *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 29:210-216.
- Özmen, G. Ç., Karaismailoğlu, D., & Çilingir, D. (2019). Mobil sağlık uygulamaları. *Research Gate*, <https://www.researchgate.net/publication/350529643>.
- Statista. (2022). Number of smartphone subscriptions worldwide from 2016 to 2021, with forecasts from 2022 to 2027. <https://www.statista.com/statistics/330695/number-of-smartphone-users-worldwide/> (Erişim tarihi: 20.10.2022).
- Stellata, A. G., Rinawan, F. R., Winarno, G. N., Susanti, A. I., & Purnama, W. G. (2022). Exploration of telemidwifery: An initiation of application menu in Indonesia. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19. <https://doi.org/https://doi.org/10.3390/ijerph191710713>
- UNFPA. (2022). COVID-19 Gebelik ve Annelik Bakım Hizmetlerine İlişkin Teknik Bilgi Notu Paketi. https://turkey.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/unfpa_covid19_gebelik_ve_anne_bakim_hizmetleri_turkc_e.pdf adresinden alınmıştır.
- Vicdan, A. K., & Baybuga, M. S. (2019). Nursing students' views and experiences concerning the use of mobile applications in nursing education: a qualitative study. *International Archives of Nursing and Health Care*, DOI: 10.23937/2469-5823/1510137.
- Walec, M., Surma, N., Michoń, W., & Slusarska, B. (2020). Mobile applications in women's health education in obstetric and gynecological care. *Pielęgniarstwo XXI wieku / Nursing in the 21st Century*, 19(2). <https://doi.org/DOI:10.2478/pielxxiw-2020-0004>
- WHO. (2011). Telemedicine opportunities and developments in Member States. Geneva: WHO Library Cataloguing-in-Publication Data, ISBN: 9789241564144.
- WHO. (2020). Year of the Nurse and the Midwife 2020. World Health Organization: <https://www.who.int/campaigns/annual-theme/year-of-the-nurse-and-the-midwife-2020> adresinden alınmıştır.
- Yurtsal, Z. B., & Hasdemir, Ö. (2021). Effects of the whatsapp midwife breastfeeding support line on early postpartum breastfeeding process of mothers. *Health Care for Women International*, <https://doi.org/10.1080/07399332.2021.1972303>.
- Yurtsal, Z. B. & Eroğlu, V. (2020). Gebelerin sürekli ebe liderliğinde evde doğum hakkında bilgi ve görüşleri. *STED*, 29 (1): 1-8.
- Yurtsal, Z. B. & Eroğlu, V. (2021). Ebe liderliğinde sürekli bakım. *Ebelikte Güncel Çalışmalar* (Ed. Sayiner, F.D). Akademisyen Kitabevi. Ankara. 1-14.